

domicilium quarentem, quam Deam Medea cupiebat
visere, & à strigmentis concretis, quæ Argonautæ ibi fe-
cerint, adhuc durare variegatos in litore scrupulos. Sed
fabulæ ipsi videntur Straboni. De cætero Ar-
gous Portus, hodieque clarus, vulgo vocatur Por-
to Ferrato.

Eandem hanc Argonautarum fabulosam na-
vigationem Diodorus quoque refert lib. iv.
De eadem ita Aristoteles in Mirandis: In *Ætha-*
lia quoque insula cum alia illorum expeditionis moni-
menta monstrantur, tum & illud de calculis. quippe ad
littus inveniri ajunt calculos coloris varii: quos Græci,
insula incolæ, ita ex destillationibus liquorum, quibus illi
ungebantur, coloratos tradunt: quum tales nec ante nec
post ea tempora repertos fabulentur. Virgilius *Æneid.*
x, populos Etruriæ recensens, qui *Æneam* se-
quuti sunt in bello contra Turnum:

Sexcentos illi dederat Populonia mater
Expertos belli juvenes. ast Ilva trecentos,
Insula inexhaustis chalybum generosa metallis.

Virgilium, ut semper alias, heic quoque imi-
tatus Silius, lib. viii ita canit:

Non totidem Ilva viros, sed lectos cingere ferrum,
Armarat patrio, quo nutrit bella, metallo.

Et Rutilius in Itinerario:

Occurrit chalybum memorabilis Ilva metallis,
Qua nihil uberius Norica gleba tulit.
Non Biturix largo potior strictura camino,
Nec quæ Sardonio cespite massa fluit.
Plus confert populis ferri fecunda creatrix,
Quam Tarsestiaci glareæ fulva Tagi.

Obtinuit insulam hanc Cosmus Magnus Etru-
riæ Dux à Carolo V, veris dominis Apianis ce-
dentibus: qui Cosmus eandem etiam adversus
belli incertos casus munivit, urbe inibi condita,
quam à se Cosmopolim vocari voluit. Ambitus
urbis est mille passuum. Arces in ea munitæ
duæ, in quibus tormenta bellica, & varius bel-
li apparatus. Armamentarium inibi est, in quo
magna copia lignorum, stuppæ, cannabis, alio-
rumque ad ædificandas naves necessariorum.
Habet hic Magnus Dux Etruriæ duodecim tri-
remes, & aliquot galeassas, ut vocant: item ga-
leones duos, quibus merces devehuntur, ma-
gno Ducis emolumento. Portum ita describit
Thuanus libro v: In Ilva, inquit, portus est na-
vium maxime capax, cui duo colles imminet,
quos ex consilio Ioan. Baptistæ Camerini, mu-
niendarum arcium peritissimi architecti, Cos-
mus erectis castellis firmavit: atque humiliori
quidem, à propugnaculorum forma, quibus
tanquam radiis undique se porrigentibus cin-
gitur, Stellæ nomen; editiori, quod alteri tan-
quam prædæ accipiter incumbit, Falconis da-
tum est. Tertium propugnaculum in portus fau-
cibus ædificatum est, quia linguæ specimen re-
ferat, Lingula appellatum. Ea quod à se invicem
longius distarent, muro conjungere instituit, ut
eo magis & portum & urbem securam redde-
ret, tecto milite, & inde tutius, cum opus esset,
ultra citroque ad arces commeante. Hactenus
Thuanus.

